

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dispvitationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Qvibus Vniversa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalae, 1644

Sect. 3. De voluntate signi, & beneplaciti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

oppositum. Quo sensu illi qui docent Deum antecedenter prædestinasse homines ad gloriam ante prævisionem meritorum, quam tamen voluit consequerentur per merita, & dependenter à meritis: aiunt nihilominus Deum illos prædestinasse antecedenter absolute: quia voluit omnino efficere ut haberent merita necessaria, noluitque permittere ut non essent. Generaliter tamen absoluta vocatur voluntas illa quæ non pendet secundum esse à conditione non posita, neque est alicuius sub conditione suspendente, sed est æqualis independens ab huiusmodi conditionibus.

IO. Octava diuisio actuum diuinæ voluntatis est in voluntatem antecedentem & consequentem. Quæ diuisio variè exponitur à variis, ut videre est apud Scholasticos in 1. dist. 46. Suarez lib. 3. de attributis cap. 8. nu. 4. & interpretes D. Thomæ qu. 19. art. 6. quo loco D. Thomas in solutioe primi, voluntatem antecedentem illam esse vult, quæ est alicuius rei secundum antecedentem seu primam considerationem: id est, secundum absolutam, quæ res consideratur secundum se. Voluntatem vero consequentem esse illam, quæ est rei considerata sub aliquo adiuncto, quæ est secunda consideratio & consequens. Sicut, inquit, hominem iurare est bonum, & hominem occidi est malum, secundum absolutam considerationem. Sed si addatur, circa aliquem hominem, quod sit homicida, sic bonum est eum occidi, & malum est eum viuere. Vnde potest dici quod iudex antecedenter vult omnem hominem viuere: sed consequenter vult homicidam suspendi. Et Deus vult antecedenter omnem hominem saluari: sed consequenter vult quosdam damnari secundum exigentiam suæ iustitiæ.

At vero D. Damascenus lib. 2. de fide cap. 29. quem Suarez supra nu. 6. & alii plerique sequuntur, per voluntatem antecedentem intelligit illam quam Deus habet quasi ex se ipso, non data occasione, & veluti causa, ex parte operum creaturæ: cuiusmodi fuit voluntas creandi mundum; & prima intentio prouehendi genus humanum, & Angelicum, ad statum supernaturalem. Per consequentem vero eam intelligit, quam Deus habet non ex se solo, sed data occasione, vel causa, ex parte creaturæ: qualis est voluntas puniendi & dampnandi peccatores, supposita culpæ & iustificandi impium, supposita peccitentia. Alii dicunt voluntatem antecedentem esse illam, quæ est similis cognitioni principiorum, & versatur circa rem per se volitam. Consequentem vero similitudinem esse cognitioni conclusionum, & versari circa rem volitam propter aliud. Alias prædictarum vocum explicationes excogitarunt alii, quæ referunt Suarez supra, Vasquez disp. 83. cap. 3. & Valent. qu. 19. puncto 2. col. 2. sed illas ut minimè necessarias, & ex parte malè fundatas, prætermittit.

SECTIO III.

De voluntate signi & beneplaciti.

Vltima diuisio in voluntatem signi, & voluntatem beneplaciti, est magis vocum distinctio, quam diuisio rei. Traditur tamen à Magistro & Scholasticis in 1. dist. 45. & à D. Thom. eiusque interpretibus qu. 19. art. 11. & 12. Voluntas beneplaciti, est voluntas vera & proprie dicta, quæ est in Deo: & ut diuisio sit adæquata, generaliter sumitur pro toto velle diuino: alias tamen sumitur strictius pro voluntate simplicis desiderii opposita voluntati efficaci. Voluntas vero signi dicitur, id quod significat voluntatem diuinam, seu quod est signum diuinæ voluntatis, quod, quia signum est, appellatur analogicè nomine rei significatæ, sed cum addito diminutive, signi. Sicut autem signa rerum aliarum non raro foriuntur nomen significati; ita voluntas quandoque dicitur, non solum vera & propria voluntas, sed etiam signum voluntatis: quemadmodum obiectum quoque voluntatis quandoque dicitur voluntas, ut 1. ad Thesalonien. 4. *Hæc est voluntas Dei sanctificatio vestra.* Et Matth. 11. *Qui fecerit voluntatem Patris mei.* Però quemadmodum fieri nequit, ut aliquid verè appelletur voluntas nostra, eò quod illud velimus, nisi reuerà sit volitum à nobis: ita non potest aliquid appellari voluntas signi, seu in ratione signi, nisi fuerit significet voluntatem. Nam alioqui non esset verè signum, nec nomen voluntatis mereretur, ne quidem analogicè. Sicut homo pictus, nisi verum hominem repræsentaret, ne analogicè quidem homo dici posset.

Varia autem ponuntur signa diuinæ voluntatis, è quibus quinque sunt præcipua, ad quæ alia facile reuocari possunt: præceptum scilicet, prohibitio, consilium, permissio, & executio seu operatio: comprehenduntur autem hoc versu:

Præcipit, aut prohibet, permittit, consilii, implet.

Præceptum aut prohibitio iuxta Suarez lib. 3. de attributis cap. 8. num. 2. de se non indicat absolutam voluntatem Dei ut res præcepta fiat, sed indicat voluntatem absolutam præcipiendi & obligandi ut aliquid fiat, aut ut non fiat, cuius affectu simplicis desiderii ut ita fiat, aut ut non ita fiat. Ratio eius est, quia quod præcipitur aut prohibetur, non semper fit aut omititur. Ergo Deus id absolute non vult: alioqui fortiretur effectum. Sed ut verè loquatur Suarez, intelligendus est de voluntate absoluta strictius sumpta pro efficaci & resoluta. Alioqui si nomen, absoluta, sumatur generaliter pro non conditionata, & non pendente in esse à conditione non posita, negari non potest, quin Deus velit aut nolit absolute, quæ præcipit aut prohibet. Neque enim præcipit sub conditione, si creatura implet.

IO.
Voluntas
antecedens
& consequens.

11.
Voluntas
signi, &
beneplaciti.

Signa diuinæ
voluntatis
multiplicia.

12
Præceptum
& prohibitio
in Deo
est voluntas
absoluta.

impleat, aut implere velit: alioqui non peccaretur contra ipsius legem & præceptum, non implendo.

13. Deterius est quod aiunt Magister in primo distinct. 45. Litera K. & Cameracens. in principio primi sentent. art. 3. proposit. 6. coroll. 3. Deum non velle omnia quæ præcipit, & non nolle omnia quæ prohibet. Quod probant exemplis Scripturæ. Nam, inquit, Deus Genes. 22. præcepit Abraham, vt filium interficeret, quod tamen noluit & impediuit: & Marci 1. Christus prohibuit leproso, quem sanauerat, ne cui diceret; quod nihilominus minime nolebat. Non desunt etiam qui negent præcepta & prohibitiones diuinas esse signa voluntatis, asserantque sic dici tantum, ex eo quod inter homines soleant esse signa voluntatis; aut voluntatem signi eam dici, quæ exterius significatur & videtur nobis esse, cum tamen non sit. Vnde distinguunt illam à voluntate beneplaciti, quia hæc verè est in re: illa autem non verè est, sed apparet tantum, propter aliquam significationem externam.

14. Sed contra: primò, præcipere vel prohibere verè & propriè, non est tantum dicere alicui vt faciat aliquid, aut ne faciat; sed includit vsum voluntatis pro suo iure exigenti, vt id faciat, aut vt ne faciat. Vnde impossibile est, vt qui præcipit, non velit id quod præcipit: & qui prohibet, non nolit id quod prohibet, aut non velit vt ne fiat. Confirmatur quia præceptum consistit essentialiter in declaratione suæ voluntatis, cum legitima potestate & auctoritate coniuncta, quæ vult aliquis vt alius sibi, subditus aliquid agat. Et quia subditus, ratione subiectionis, est obligatus ad parendum illius voluntati: idè tenetur & determinatur ad id quod iubetur.

15. Ad primum verò Magistri argumentum, dico Deum non aliud præcepisse Abraham, quam vt filium occideret quatenus in se erat, siue vt faceret, quicquid in ipso erat ad occidendum, vt generose fecit. Et quemadmodum Deus illud præcepit, ita illud voluit, nihilque amplius vel voluit, vel præcepit; quamuis Abraham, & quibus alius, ex Dei verbis plus intelligere potuerit. Neque enim est negandum signa diuinæ voluntatis semper quidem significare ipsum aliquid velle: non tamen semper significare ipsum velle præcisè id totum, quod nos primo aspectu concipimus ipsum velle. Quod si quis hoc, præcisè sumptum, nomine voluntatis signi significandum esse contendat, quod scilicet Deus re ipsa quidem non vult, concipitur tamen à nobis velle, propter aliquod signum & apparentiam externam: cum eo multum in questione de nomine litigandum non est. Cum hac autem Dei voluntate, & præcepto Abraham facta, non fuit incompatibilis voluntas efficiendi conatum Abraham, & effectum vltiorem, quem non volebat.

Tomus I.

Ad secundum, dico Christum nihil fide locutum esse, sed verè voluisse vt quantum ad illum spectabat, miraculum non diuulgaretur, quamuis leprosus euulgauerit. Cæterum nomen præcepti aut prohibitionis interdum sumitur pro mentione vt aliquid fiat, vel non fiat; quomodo potest intelligi Christum prohibuisse leproso quem sanauerat, ne id alicui diceret.

De aliorum opinione dico, non satis conuenientem Scripturæ esse, facerèque vt agere contra præceptum Dei, & prohibitionem, nihil offensæ contineat. Nam si Deus, dum præcipit, aut prohibet, non intendit iure suo vt, nec pro illo exigit obseruationem præcepti aut prohibitionis; non offenditur ipse verè à transgressore mandati. Quod si dicas malum esse agere contra signum voluntatis diuinæ, licet voluntas verè nulla sit: sicut etiam bonum est facere secundum signum voluntatis diuinæ, licet nulla sit verè voluntas. Respondeo si ita verè est vt prædicta opinio affirmat, Deum scilicet quando secundum speciem & apparentiam externam præcipit aut prohibet, non velle quicquam, nisi ponere solummodò signum inane; nullum reuera esse præceptum, nec vllam prohibitionem, quæ vim habeat obligandi. Nam si Deus non vtitur iure suo per voluntatem exigendo id quod potest exigere, non obligat nos, neque seriuo agit, sed ludit tantum. Secundo, ponere signum inane & sine intentione significandi verè aliquid, tam frequenter & communiter, quam Deus ponit præcepta & prohibitiones, Deo indignissimum est, maxime verò adiuncta mortis æternæ interminatione. Tertiò, si aduersariorum opinio vera esset, Deus non satis manifestaret voluntatem suam præcipiendo aut prohibendo, ac iure aliquid aliud expectaretur ad suscipiendam obligationem prohibitionis aut præcepti.

Huc vsque de præcepto & prohibitionem. Iam consilium non est signum voluntatis Dei obligantis, sed immediatè videtur indicare iudicium diuinum decernens esse melius id quod consulit; & consequenter etiam indicat simplicem affectum Dei, & desiderium, vt id fiat præ alio, quantum est ex parte iua. Nullum enim est Dei consilium, quod non sit prudens, ac proinde quod non sit de meliori bono, Deoque magis grato. Permissio verò duplex est. Primum enim sumitur pro concessione, quæ est ius, quod nec præcipitur, nec prohibetur, nec consulitur vt melius, sed est licitum: vt ducere vxorem, habere res proprias, & similia quæ communiter conceduntur hominibus. Secundò sumitur pro eo quod aliquis potest impedire, & non impedit, sed patitur id fieri. Differt autem permissio priori modo sumpta à posteriori: quia permissio priori modo includit quod voluntas non repugnet, sed tacitè saltem consentiat

Ee

Consilium est signum affectus diuini approbantis vt melius id quod consulit.

Permissio duplex: & quis affectus in Deo vtrique respondet.

Velitne Deum quicquid præcipit?

TINO
US
part
VI

ut aliquid fiat, quamvis illud nec precipiat, nec commendat. Posteriori vero modo permissio non includit, quod voluntas permittentis non repugnet ei quod permittitur: sed tantum quod non impediat. Permissio ergo priori modo indicat voluntatem, tacitam saltem, eius quod fit: posteriori vero modo non designat generatim, ne quidem simplicem affectum eius, quod permittitur: Deus enim permittit peccatum: quod tamen nullo modo vult: sed indicat saltem voluntatem non denegandi concursum generalem ad rem permissam, & non impediendi ne fiat.

18. Animadvertendum verò est aliud esse permissionem: & aliud, id quod permittitur. Ex quibus permissio ipsa est per se volita: Illud verò quod permittitur, non est per se directè volitum, sed quod permittatur, sed non est nolitum efficaciter omnino ad impediendum. Item permissio potest esse non modò non mala sed etiam bona: quamvis id quod permittitur sit malum. Et hac ratione Deus bene permittit peccata, quae tamen sunt pessima. Licet etiam omnis permissio sit Deo voluntaria causaliter, quia est eius actus, aut quasi actus: non tamen id omne quod permittit, potest esse & propriè esse voluntarium causaliter respectu Dei. Suppono enim ex dicendis 1. 2. disp. 9. sect. 2. falli eos qui dicunt permittentem se habere aliquo modo voluntariè ad illud omne quod permittitur, non quod directè & per se, affectu profectivo & volitivo; sed tanquàm non efficaciter nolendo. Meliusque sentire alios qui distinguunt cum D. Thom. 1. 2. qu. 6. art. 3. & affirmant tunc tantum aliquem se habere voluntariè ad id quod permittit, aut non impedit, aut non vult, quando potest & debet illud impedire & vitare: scilicet si non potest, aut non debet. Alioqui Deus voluntariè se haberet ad peccatum, quia posset impedire & non impedire. Neque dicas negari non posse quin voluntariè se habeat aliquo modo, ille cuius voluntas liberè se habet ad aliquid; ita ut illud non efficaciter nolit, sed fieri patitur: atque ita voluntariè se habere suo modo aliquem ad omnia quae liberè non impedit, quamvis nullum sit debitum impediendi: quia ratione Deus voluntariè & liberè permittit peccatum. Respondeo enim non suf-

ficere ad voluntarium propriè dictum & causaliter, quod permittens possit & nolit impedire eventum aliunde futurum, si non tenetur impedire. Quia in moralibus nulla habetur ratio eventus, cuius vitandi nulla fuit obligatio, sed perinde aestimatur talis eventus respectu permittentis, ac si non esset. Quare non potest ad illum velut ad eius causam reuocari: ac proinde non potest dici esse illi voluntarius causaliter.

Denique operatio, seu executio Dei, indicat voluntatem, quae vult facere, vel concurrere ad id quod fit. Deus enim omnia ad extra per voluntatem operatur. Sed hæc voluntas non est semper eiusdem rationis. Aliter enim vult Deus quod ipse solus facit, quam quod facit per creaturas, aut concurrente cum illis. Item aliter id quod pure bonum est, & aliter id quod habet malitiam moralem adiunctam: idèoque fortè à Psalmista dicitur Psalm. 110. *Magna opera Domini, exquisita in omnes voluntates eius:* quia scilicet varij sunt volendi modi, qui latènt in operibus diuinis. Differunt autem executio à permissio, ne, quod permissio non est executio, seu consistit in eo quod est concedere, aut non impedire, cum aliquis possit. Similiter præceptum, prohibitio, & consilium, cum inter se, tum ab his differunt, ut ex dictis notum est.

Præter hæc quinque signa diuinæ voluntatis, alia quædam sunt, quæ ad illa reuocari possunt. Vnum est, impedire aliquid, siue ponendo causas contrarias, ne fiat, siue non ponendo causas necessarias. Præterea aliud signum est voluntatis diuinæ, non facere. Nam quemadmodum facere est signum volendi: ita non facere, cum quis possit, est signum nolendi, aut non volendi, efficaciter. Item sicut non impedire est signum volendi, vel non efficaciter nolendi; sic impedire ponendo causas contrarias, aut subtrahendo necessarias, est signum efficaciter nolendi. Neque verò sunt idem exequi, & ponere causas contrarias: Nam hoc potius contrarium est executioni. Non etiam sunt idem, non facere, & permittere, ut notum est: neque etiam non facere, & impedire: quia potest aliquis non facere, qui tamen non impedit; & impedire plus est quam non facere. Quare hæc & similia non immeritò addi possunt signis diuinæ voluntatis supra commemoratis.